

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 2.

Joi, 16 Ianuarie 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa franceză	18	Presa germană	19
" belgiană	18	" elvețiană	19
" engleză	18	e) LITERATURĂ ȘI ARTA :	
b) POLITICA EXTERNĂ :		Presa engleză	19
Presa engleză	18	f) DIVERSE :	
c) POLITICA INTERNĂ :		Presa franceză	19
Presa franceză	18	" olandeză	19
" elvețiană	18		
" iugoslavă	18		

II. CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANȚIUNILE

	Pag.
Presa franceză	19
" engleză	21
" italiană	22
" germană	22
" austriacă	22
" polonă	23
" cehoslovacă	23

III. ACORDURILE FRANCO-BRITANICE DE ASISTENȚĂ

Presa franceză	23
" engleză	24
" germană	25
" belgiană	25
" polonă	25

IV. CONFERINȚA NAVALĂ

	Pag.
Presa engleză	25
" franceză	26
" italiană	27
" germană	27
" japoneză	28

V. VIZITA CANCELARULUI SCHUSCHNIGG LA PRAGA

Presa franceză	28
" engleză	29
" germană	29
" austriacă	29
" cehoslovacă	30
" polonă	31
" maghiară	31

VI. PROBLEME EUROPENE

Turcia și tensiunea din Mediterana	32
Relațiile greco-bulgare	32
Cooperarea monetară în bazinul Dunării	32

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa franceză.

Ziarele LE MATIN, LE TEMPS, L'ECHO DE PARIS și LE JOURNAL, din 12 Ianuarie, anunță sosirea M. S. Regelui Carol și a Voevodului Mihai la Belgrad. Ziarele adaugă că unicul scop al acestei călătorii este o vânătoare la care va lua parte și Familia Regală iugoslavă.

Telegrame identice au apărut în toate ziarele europene, cu datele de 12 și 13 Ianuarie.

Presa belgiană.

L'INDEPENDANCE BELGE din 11 Ianuarie publică, sub titlul „Când Regele Carol sărbătorește Boboteaza“, un articol în care este evocată serbarea Bobotezei la București.

D-na Luc Valti, autoarea articolului, subliniază pitorescul acestei tradiționale sărbători religioase românești, descriind în amănunt chipul în care s'a desfășurat ceremonia în prezența M. S. Regelui Carol, a Marelui Voevod Mihai, a membrilor guvernului și a înalților demnitari civili și militari ai Statului.

Articolul se încheie astfel:

„Azi dimineată am trăit un moment specific românesc. Păstrez o impresie unică de eleganță militară și de disciplină. Niciun strigăt, niciun incident. Totuși mulțimea era atât de mare încât nu se putea circula. V'am spus însă că este o mulțime care știe să trăiască...“.

Presa engleză.

MANCHESTER GUARDIAN, din 8 Ianuarie, este informat din București, că de Anul Nou, cu prilejul prezentării felicitărilor Majestății Sale Regelui Carol II de membrii guvernului, d. Tătărescu, președintele Consiliului de Miniștri, și a exprimat speranța că oamenii de Stat, călăuziți de bunul simț și de instinctul maselor internaționale, vor găsi mijloacele de a evita războiul, care ar însemna sfârșitul civilizației.

La acestea, Majestatea Sa Regele a răspuns că deși anul care vine este întunecat de nori grei la orizont, speră totuși că înțelepciunea popoarelor le va apăra de primejdii mari.

SUSSEX DAILY NEWS, din 5 Ianuarie, aduce elogiul M. Sale Reginei Maria pentru ultima sa operă literară „Măști“, pe care o consideră ca o lucrare ale cărei trăsături vii și puternice atrag pe toți acei care iubesc romanticul și pitorescul.

POLITICA EXTERNĂ

Presa engleză.

Ziarul MANCHESTER GUARDIAN din 10 Ianuarie, publică un expozeu asupra desbaterilor care au avut loc în Octomvrie la Geneva, în chestia sancțiunilor.

Ziarul face să reiasă rolul însemnat jucat de către d. N. Titulescu, citând din discursurile d-sale.

Cu privire la rezoluția asupra ajutorului mutual, ziarul spune că eforturile delegaților Franței și Marii Bri-

tanii de a modifica clauza care reducea exportățiunile țărilor care nu aplică sancțiunile au fost combătute serios de d. Titulescu.

„Frontul unit al marilor puteri occidentale a fost atacat de data asta și de d. Titulescu. Intr'un discurs impresionant, d. Titulescu a pus în evidență neajunsurile sancțiunilor pentru România și avantajele pentru Ungaria. D-sa a câștigat astfel multe simpatii.

„D. Tewater, reprezentantul Africii de Sud, a declarat atunci că simte că pasiunea cu care d. Titulescu a atacat subiectul era justificată“.

POLITICA INTERNĂ

Presa franceză.

LA RÉPUBLIQUE din 11 Ianuarie publică o telegramă din București, în care se afirmă că d. F. Fabricius, fostul șef al partidului național-socialist german, disolvat de guvernul român, ar fi decretat pentru data de 26 Ianuarie un plebiscit al tuturor germanilor din România.

„Presa română, adaugă LA RÉPUBLIQUE, afirmă că această consultare tinde să prepare terenul pentru viitoare alegeri generale, înlăturând organizațiile politice ale minorității germane care se opun mișcării național-socialiste“.

Presa elvețiană.

JOURNAL DES NATIONS din 8 Ianuarie publică sub titlul: „Noua față a României“, un articol al d-lui G. E. Biessy, consul onorar, care a vizitat țara noastră.

Autorul face un scurt istoric al trecutului țării românești. Trecând la România de după război, se ocupă în câteva rânduri de problema agrară, spunând între altele: „In această privință, d. Rădulescu, subsecretar de Stat, ne-a expus mecanismul împărțirii pământurilor la țărani. Dacă actuala eriză generală împiedică puțin executarea acestui plan în chestiile secundare, este totuși foarte adevărat că aceasta constituie o inițiativă îndrăzneată și abilă“.

Apoi d. Biessy se ocupă de starea economică a României, care spune d-sa, ocupă un loc onorabil între națiunile europene, prin bogățiile naturale de care dispune.

După ce înfățișează valoarea și frumusețea artei și literaturii naționale, mărturisește că peisagiile noastre, cu mânăstirile Voroneț și Sucevița, Curtea-de-Argeș și altele pe care le-a vizitat, sunt încântătoare. Autorul își încheie articolul, aducând laude M. S. Regelui Carol II, pentru marile sale însușiri de realizator, și d-lor Tătărescu și Titulescu, subliniind încrederea de care se bucură ministrul afacerilor străine din partea tuturor Statelor membre ale Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice.

Presa iugoslavă.

OBZOR din 4 Ianuarie publică, sub titlul „Tensiunea în situația politică internă a României“. Regele Carol cheamă partidele politice la împăcare, o corespondență din București, în care scrie între altele:

„In Parlamentul român s'au produs în ultimul timp ciocniri violente. Starea de lucruri din Parlament se datorește nu numai atacurilor opoziției împotriva guvernului, ci și lipsei de unitate a opoziției.

„Partidele de dreapta se luptă cu cele de stânga; partidul național-țărănesc al d-lui Mihalache cu blocul Vaida-Cuza-Goga.

„Dela tribuna parlamentară d. Goga a dezvoltat un program, prin care a accentuat începuturile unei ideologii național-populare românești. Blocul național-creștin păstrează principiile monarhice, ca o supremă garanție a unității românești; caracterul național-creștin al Statului are ca deviză: „România o românilor“. Blocul de dreapta cere apoi schimbarea Constituției și a regimului prea autoritar. Politica externă trebuie să fie dusă în spiritul pacifist.

„Primul-ministru Tătăreanu în declarația sa a subliniat însemnătatea guvernării sale de doi ani și susține că „pacea internă este prima condiție a oricărei acțiuni de conducere“.

„După sărbători opoziția va desvolta o interpelare asupra stării economice și financiare a țării“.

Referindu-se apoi la solemnitatea prezentării Comisiunilor Camerei și Senatului cu Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului și la discursul rostit cu acest prilej de M. S. Regele, ziarul iugoslav adaugă:

„Suveranul Român a cerut partidelor politice să se înțeleagă.

„Prilejul și felul în care s'a exprimat Regele zugrăvese cu toată claritatea situația actuală a politicii interne românești“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

BERLINER TAGEBLATT din 12 Ianuarie publică o scurtă statistică oficială asupra importului și exportului României pe 11 luni din anul 1935, din care reiese că importul s'a cifrat la 9.603 milioane lei, iar exportul la 14.912 milioane lei, ceea ce înscamnă un excedent al exportului produselor românești asupra importului de produse străine de, rotund, cinci miliarde lei. Această puternică activitate a balanței comerciale s'a realizat, adaugă ziarul, prin micșorarea importului cu 2.239 milioane lei, față de anul precedent și prin sporirea exportului cu 2.484 milioane lei.

„Desvoltarea negoțului între Germania și România e simțitoare, cifrându-se astfel: importul cu 2.278 (față de 1.773) milioane lei și exportul cu 2.380 (față de 2.020) milioane lei.

„Cu Franța negoțul României se cifrează așa: importul produselor franceze 708 (față de 1.350) milioane lei, exportul românesc 625 (față de 1.205) milioane lei.

„Cu Anglia comerțul României dă următoarele cifre: importul produselor britanice 945 (1.961) milioane lei, exportul românesc 1.372 (1.248) milioane lei. Acest spor al exportului în Anglia se datorește, desigur, străduințelor de plată a datoriilor românești în Marea Britanie.

„Impresionantă este sporirea exportului produselor românești în Italia, cifrându-se la 2.528 milioane lei, față de numai 973 milioane lei în anul precedent, ceea ce trebuie pus în legătură cu nevoile de războiu italiene. Importul din Italia s'a cifrat la 789 milioane lei, față de 906 milioane lei în anul precedent.

„Dar reversul medaliei acestei prosperități a negoțului exterior al României este faptul că România va întâmpina o serie de greutăți pentru modalitățile de plată“.

Presa elvețiană.

In numărul din 9 Ianuarie, NEUE ZUERCHER ZEITUNG, sub titlul „Experiențe amare cu România“, publică un articol, în care se plânge de desavantajele care rezultă pentru Elveția din tratatul de clearing cu România încheiat la 4 Septembrie.

LITERATURĂ ȘI ARTĂ

Presa engleză.

OBSERVER din 5 Ianuarie face o paralelă între lucrarea d-lui D. J. Hall: „Roumanian Furrow“ (Brazda Românească) și a tânărului J. L. Colville.

Primului îi aduce elogiul pentru că a aprofundat chestiunea și, studiind de aproape țărâtimea românească, „a produs o carte plină de vitalitate practică, care aduce atât de aproape de noi o țară care-i atât de departe și ea distanță și ea înfățișare“.

Despre d. Colville spune că a văzut lucrurile superficial și a avut nenorocul să vadă lucruri pe care le-a descrie cu „impertinența amuzantă și cinismul plăcut al tineretii“.

DIVERSE

Presa franceză.

Ziarele LE TEMPS, JOURNAL DES DÉBATS și EXCELSIOR din 12 Ianuarie publică telegrame, anunțând atentatul împotriva marelui rabin Niemerover.

Ziarele arată că autoritățile judiciare se străduiesc să stabilească dacă atentatul ar avea vreun substrat politic.

Revista franceză VU, în ultimul ei număr, publică un lung reportaj, care se întinde pe patru pagini, abundent ilustrat cu fotografii, asupra „țărânului care a vorbit cu Dumnezeu“, Petriche Lupu dela Maglavit.

Autorul reportajului, Boisvyon, crede că Maglavitul ar putea deveni Lourdes-ul ortodoxismului.

Presa olandeză

In numărul său festiv de Anul Nou, ziarul TELEGRAAF din Haga, publică „Un pelerinaj la Maglavit“, semnat de d. profesor L. H. Grondijs. Articolul ilustrat cu fotografii arată în termeni deosebit de favorabili impresiile culese de autor cu prilejul vizitei făcute la Maglavit.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANCTIUNILE

Presa franceză.

PETIT PARISIEN din 12 Ianuarie se întreabă dacă nu ar fi posibil ca Societatea Națiunilor, — folosindu-se de nota trimisă de Negus și prin care cere anchetă la fața locului, — să încerce o nouă acțiune de conciliere.

Corespondentul din Roma al ziarului LE MATIN, ocupându-se de această anchetă, declară că unele cercuri, care nu sunt străine Vaticanului, ar fi luat în considerare ideea de a se trimete în Abisinia o misiune de anchetă, în genul aceleia care a fost prezidată de d. Lytton.

LA REPUBLIQUE, *examinând situația diplomatică, scrie:*

„Se știe că comitetul celor 13 a fost însărcinat cu executarea întregii chestiuni.

„Desigur că oarecari sugestii vor fi supuse comitetului. Ele însă nu vor porni nici dela Anglia nici dela Franța, care au rămas sub impresia propunerilor dela Paris. Italia însă se află într-o situație prea delicată pentru a nu se folosi de toate posibilitățile care ar putea provoca o acalmie la națiunile sancționiste“.

In legătură cu întrevăderea dintre d-nii Laval și de Chambrun, LE JOURNAL din 11 Ianuarie scrie:

„Nu mai poate fi vorba azi de o inițiativă franceză în domeniul conciliațiunii, deoarece întreaga chestiune se află azi în mâinile comitetului de 13. Aceasta nu înseamnă însă că d. Laval a renunțat la orice speranță de a se ajunge la o soluție“.

PETIT JOURNAL scrie:

„D. Laval nu are intenția de a face noi propuneri, de aceea d. de Chambrun nu a primit instrucțiuni noi“.

Ziarul LE MATIN scrie:

„O telegramă din Londra, care lasă să se întrevadă oarecare tendință, anunță că la 20 Ianuarie comitetul de 18, convocat de d. de Vasconcellos, va examina înăsprirea sancțiunilor și în deosebi interdicția exportului de petrol. Dacă această eventualitate rămâne în domeniul posibilităților, știrea pare prematură. Nu trebuie să se creadă că partizanii sancțiunilor vor cere la 20 Ianuarie aplicarea imediată a sancțiunilor în materie de petrol. Ei vor cere poate un vot de principiu. În general se consideră că ei au tot timpul să aștepte, sancțiunile neputând să jeneze Italia actualmente în mod efectiv“.

Ziarul L'OEUVRE scrie:

„Marile puteri consideră că o victorie a unui popor negru asupra unui mare Stat, ca și istovirea Italiei, ar putea să pricinuiască prejudicii iremediabile echilibrului european și liniștei popoarelor colonizatoare.

„Adevăratul început al căutării unei baze pentru pace va fi constituit prin desemnarea de către Societatea Națiunilor, la cererea Italiei, a unei comisii de anchetă de neutri, care ar pleca în Abisinia spre a cerceta la fața locului metodele folosite în războiu, precum și posibilitățile încheierii păcii.

„Concluziile comisiei ar cuprinde un preambul al păcii, căci se crede că, lăsând Italiei răspunderea agresiunii, comisiunea de anchetă nu ar putea să nu sublinieze progresele sociale și economice care se impun în Abisinia“.

Ziarele din 13 Ianuarie, subliniază satisfacția cu care s'a aflat la Roma, că înapoierea ambasadorului englez va fi grăbită.

Correspondentul din Roma al ziarului PETIT PARISIEN, scrie:

„S'a aflat cu interes la Roma că Sir Eric Drummond se va înapoi în curând, fără a mai aștepta sfârșitul concediului său, care trebuia să dureze trei săptămâni. Se atribuie acestei știri o însemnătate deosebită, căci ea ar confirma svonorile după care Sir Eric Drummond ar fi plecat la Londra spre a prezenta un raport asupra situației actuale. Dacă ambasadorul britanic este silit să-și scurteze concediul, se crede că aceasta se datorește faptului că guvernul britanic îl va însărcina să facă unele demersuri pe lângă guvernul italian, înainte de reuniunea Societății Națiunilor sau în momentul când aceasta își va începe lucrările“.

Correspondentul din Roma al ziarului EXCELSIOR, transmite:

„Înapoierea anticipată a lui Sir Eric Drummond, este considerată în cercurile diplomatice ca o confirmare a svonorilor după care necesitatea unor consultări importante a determinat în ultimele zile deplasări ale șefilor de misiuni în țările cele mai interesate în soluționarea conflictului abisinian.

„Se crede la Roma că, dacă Sir Eric Drummond este constrâns de împrejurări să reia conducerea ambasadei înainte de momentul prevăzut, aceasta este un semn că evenimente însemnate se arată pe orizontul politic. Societatea Națiunilor va primi oare vreo cerere de înăsprirea sancțiunilor sau este vorba de noi propuneri de pace ce se vor face sub egida Societății Națiunilor?“.

Ziarul amintește svonul după care Societatea Națiunilor ar putea folosi ca un prilej cererea de anchetă făcută de Negus, și adaugă:

„Unele cercuri diplomatice asigură că inițiativa Societății Națiunilor pentru o anchetă ar fi sprijinită de sferele înalte ale Sfântului Scaun“.

LE TEMPS, *comentează știrea după care în ziua de 20 Ianuarie se va lua hotărârea aplicării extinderii sancțiunilor și la petrol. Această extindere — scrie ziarul — depinde însă de dispozițiunile Congresului Statelor-Unite în chestiunea neutralității“.*

In ceea ce privește o nouă inițiativă în favoarea unui reglement pacific, ziarul relevă indicațiunile furnizate de unele cercuri italiene după care s'ar putea obține un rezultat menținându-se cererea Negusului relativă la trimeterea unei comisii însărcinate cu anchetarea metodelor și mijloacelor întrebunțate în luptele din Africa orientală cu condiția de a extinde mandatul comisiei la studierea întregii probleme etiopiene, ținându-se seama, conform doctrinei italiene, de interesele sale pe care Italia le consideră legitime și vitale. „Pentru moment, conchide ziarul, se pare că nu există o altă perspectivă decât aceea de a aștepta să se producă noul fapt care ar îngădui reîntoarcerea la o procedură de conciliere, sau ca diplomația, care nu este inactivă, să fi curățat suficient terenul pentru ca apropierea tezelor și intereselor să devină posibilă“.

Ziarele franceze din 14 Ianuarie, desmint svonul că, noi propuneri de pace ar fi pe punctul de a fi făcute.

PETIT PARISIEN scrie: „Diplomația internațională, descurajată prin mai multe încercări pacifice, rămase fără rezultat, a ajuns a lăsa evenimentele militare din Africa să-și urmeze cursul. Nu pare probabil că, viitoarea sesiune a Societății Națiunilor să poată schimba simțitor această situație. Comitetul de 18 se va întruni probabil săptămâna viitoare, dar este foarte improbabil ca el să procedeze la o agravare a sancțiunilor și în special la fixarea datei interdicției exportului de petrol, înainte ca Congresul american să fi fixat limpede atitudinea Statelor Unite în această chestiune.

„În schimb, ne putem aștepta în sesiunea Consiliului, la începerea unei ofensive scandinave împotriva metodei de războiu întrebunțată de italieni în Abisinia“.

ECHO DE PARIS scrie: „Principalul interes al reuniunii de săptămâna viitoare a Genevei va fi de a arăta dacă există sau nu posibilitatea unei soluții“.

PETIT JOURNAL declară: „În așteptarea unor indicații mai precise asupra evoluției problemei italo-abisiniene, trebuie să recunoaștem că pretutindeni cercurile răspunzătoare își dau din ce în ce mai bine seama că un aranjament pacific trebuie să intervină cât mai grab.“

nie cu putință. Totuși, nu s'a ajuns încă la nicio hotărâre, nici asupra procedurii, nici asupra fondului acestor negocieri“.

EXCELSIOR este de părere că: „deoarece niciun guvern nu va mai risca să-și ofere mediațiunea, după eșecul proiectului Laval-Hoare, consiliul Societății Națiunilor sau, mai exact, comitetul de 13 este singur calificat pentru a lua inițiativa. O asemenea inițiativă apare însă, pentru moment puțin probabilă“.

TIMES din 8 Ianuarie publică un articol în care afirmă că Italia se bizue într-o largă măsură pe Franța, spre a o ajuta în rezolvirea conflictului cu Abisinia.

„In unele cercuri italiene — adaugă TIMES — participarea Franței în politica sancționistă a Ligii, cât și recentele negocieri militare anglo-franceze, au fost sever condamnate. In general însă, opinia publică italiană reproșează guvernului francez că nu a urmat părerile marei majorități a populației franceze, care s'a exprimat în mod hotărât contra sancțiunilor“.

Presa engleză.

Ziarele engleze din 9 Ianuarie subliniază însemnătatea pe care o are concentrarea flotei franceze în Mediterana.

DAILY HERALD scrie că, forțele navale engleze și franceze, care se află în Marea Mediterană, constituie cea mai mare concentrare navală din câte s'au văzut dela războiul mondial încoace.

Când se va reuni la 20 Ianuarie, Societatea Națiunilor, adaugă ziarul, Statele membre vor fi luat toate măsurile de prevedere, pentru o acțiune comună în cazul unui atac italian în Mediterana. In afară de flotele de războiu, încheie ziarul, ar mai fi pregătite puternice forțe aeriene în mai mult țări, a căror precizare apare inoportună.

DAILY MAIL anunță că flota franceză face manevre în Mediterana în același timp cu reluarea discuțiilor de către Liga Națiunilor, despre aplicarea embargo-ului la petrol. Apoi adaugă:

„Cu toată desmițirea oficială dată de Amiralitatea franceză, corespondentul din Paris al lui DAILY EXPRESS, află că manevrele sunt rezultatul direct al acordului dintre amiralitățile Franței și Angliei“.

Intr'un alt articol al corespondentului său diplomatic, scrie că din cercurile oficiale londoneze se declară următoarele:

„Toate mișcările flotei franceze se datoresc numai inițiativei Franței și nici de cum vreunui angajament între Marile State majoare respective, asupra chestiunii de asistență mutuală în cazul unui atac din partea Italiei“.

MORNING POST scrie că deși la manevrele din Marea Mediterană nu participă decât o singură escadră franceză, prezența ei constituie un puternic mijloc de presiune împotriva oricărui gest necugetat al Italiei. De altfel, o altă escadră franceză se află la o distanță care-i permite să intervină la caz de nevoie.

DAILY TELEGRAPH scrie că știrea despre mișcările flotei franceze în Mediterana este privită la Londra ca extrem de semnificativă. Apoi adaugă:

„Fie că sunt sau nu în legătură cu situația internațională, nu pot să nu fie luate ca un semn al noii cooperări anglo-franceze. Mai mult încă, din punct de vedere strategic, faptul că cele două escadre sunt în manevre de războiu, e considerat de mare importanță. Esența oricărui plan de asistență mutuală fiind înțeleasă, e vădit că o flotă în stare de manevră poate intra în

acțiune cu mult mai repede decât dacă se află în vreun port oarecare“.

MANCHESTER GUARDIAN, din 10 Ianuarie, află din Roma că manevrele flotei franceze în Mediterana sunt socotite ca absolut normale, cercurile politice gândind că nu pot avea nicio însemnătate politică anumită.

TIMES din 10 Ianuarie, publică, sub titlul: „Italia și petrolul“, o corespondență din Paris în care discută pregătirile Italiei pentru a-și asigura o aprovizionare neîncetată cu petrol în caz când s'ar hotări un embargo asupra acestui articol: „Se crede — și chiar s'a făcut o anchetă în această privință — că Germania are situația cea mai favorabilă, atât din punct de vedere geografic cât și altmintreli, mai ales în ce privește portul liber Hamburg, unde există o rafinărie cu o capacitate de producție de 200 mii tone anual“, adaugă ziarul englez.

DAILY TELEGRAPH și DAILY EXPRESS din 11 Ianuarie, primesc știri din Washington, anunțând că între alte evenimente legislative importante e și acela al modificării aduse proiectului de lege asupra neutralității.

Modificarea constă în eliminarea din proiectul de lege a clauzei care imputernicea pe președintele Statelor-Unite de a prohibi exportul materialelor de războiu în cantități mai mari decât cele normale, oricând o abținere dela o atare acțiune ar prelungi războiul. Prin modificarea adusă, președintele nu mai poate aplica decât numai acele restricții care ar păstra neutralitatea Statelor-Unite. Ziarul adaugă:

„Obiecțiunea care s'a făcut paragrafului în chestiune este că prin votarea lui, nemodificată, se tindea la implicarea Americii în războiu cu Italia. S'a mai pretins de altă seitați, care au insistat la modificarea redactării, că a trebuit să se aibă siguranța că America nu va fi legată de sancțiunile Ligii, ceea ce se putea interpreta din fosta redactare a frazei eliminate“.

TIMES din 11 Ianuarie este informat de către corespondentul său din Geneva că în curând se vor începe noi negocieri de pace în conflictul italo-abisinian.

„Sunt semne, scrie ziarul, că amploarea și nepopularitatea campaniei începe să impresioneze chiar pe conducătorii politicii italiene. Lipsa de progrese militare a dus convingerea că războiul trebuie sau să se termine imediat sau să dureze la infinit. Italia anunță în mod clar că ea nu este intransigentă și că dorește să negocieze pe o bază care i-ar asigura interesele ei legitime.

„Se crede la Geneva că după eșuarea ultimului efort, nu se poate aștepta la vreo inițiativă din partea Marei Britanii. Se dă ca sigur faptul că Italia va considera cu toată atenția orice propunere din partea Franței, fie directă, fie prin Ligă.

„In caz când Franța nu ar lua inițiativa, ea ar putea fi luată de un grup de puteri mai mici. Actualmente Italia este înclinată să impună Ligii condițiile pe care aceasta trebuie să i le ofere. Ea dorește astfel ca acuzația de agresiune ce i s'a adus să nu mai fie luată în considerare. Acest lucru e privit în mod nefavorabil de puterile cele mici, care nu pot decât pierde, în cazul când agresiunea ar fi în mod tacit iertată“.

MORNING POST, din 11 Ianuarie, publică o corespondență din Roma, din care reiese că mișcările flotei franceze în Mediterana, precum și a celei engleze, n'au cauzat oficial nicio alarmare. Totuși opinia publică este nedumerită, că în presa engleză și franceză se dă otăta însemnătate faptului. Se mai desminte din Roma, oficial, că s'au concentrat trupe italiene la granița franco-italiană.

Presa italiană.

In numărul din 9 Ianuarie, ziarul TRIBUNA răspunde într'un articol ziarului englez DAILY HERALD, care acuză presa italiană că ar crea o atmosferă primejdioasă, vorbind mereu de războiu.

Ziarul amintește că Ducele a declarat în mai multe rânduri, în modul cel mai formal, că Italia nu are nicio dorință de a întinde războiul colonial în Europa.

„Mai curând unele acte ale politicii britanice, spune ziarul, pot crea această atmosferă“.

Ocupându-se de mișcările flotei franceze în Mediterană, LAVORO FASCISTA, cu aceeași dată, scrie:

„Nu vom refuza să admitem că interpretările date de presa engleză acestor deplasări sunt doar manevre menite să intimideze Italia și să provoace neînțelegeri între Italia și Franța. Dar tocmai din cauză că aceste manevre pot da loc la coincidențe supărătoare, credem că ar fi trebuit ca Franța să le evite“.

CORRIERE DELLA SERA din 10 Ianuarie relevă că presa internațională continuă să speculeze bombardarea ambulanței suedeze dela Dolo de către Italieni, bazându-se însă pe svonuri arbitrare, tendențioase și contradictorii.

In numărul din 11 Ianuarie, GIORNALE D'ITALIA constată:

„Problema colonială a Abisiniei a devenit un motiv de războiu anti-italian, deslănțuit cu ajutorul minciunilor, calomniilor și a știrilor alarmiste.

Italia este însă însuflețită de prea mult curaj pentru a se preocupa de acest terorism, de care va ține seamă pentru acțiunea sa politică în viitor“.

D. Virginio Gayda, în VOCE D'ITALIA din 12 Ianuarie, scrie între altele:

„Cu sau fără sancțiuni petrolifere, Italia va putea desigur să-și satisfacă toate trebuințele, prin transformările interne și prin unele aprovizionări externe. Dar este bine să se precizeze încă odată că sancțiunile în materie de petrol întind frontul politicii sancțiunilor dincolo de zona economică, spre faptul militar. În rezumat, micșorarea comerțului de petrol cu Italia nu-i poate schimba poziția militară, dar ar constitui o nouă modificare a politicii Societății Națiunilor și ar impune o nouă examinare a poziției noastre față de această instituție“.

„Italia nu se gândește la pace. Ea are gândul numai la războiul din Abisinia și la rezistența contra sancțiunilor“.

Acestea sunt cuvintele pe care le spune d. Virginio Gayda, în articolul publicat în GIORNALE D'ITALIA din 13 Ianuarie. Articolul este un răspuns la informațiile publicate în străinătate, și care pretindeau că Italia ar aștepta cu neliniște și nerăbdare noi propuneri de pace.

Presa germană.

Conflictul italo-abisinian și încercarea de aplicare a sancțiunilor contra Italiei au preocupat deaproape presa germană și în ultima săptămână. S'au înregistrat toate svonurile, toate faptele și toate negocierile dintre cancelăriile diplomatice, care se trudesă să ajungă la încetarea conflictului.

Astfel BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 10 Ianuarie scrie: „In unele cercuri politice și diplomatice se agită ideea de a se lua ca bază de încercare a unor negociațiuni de pace în sânul Ligii Națiunilor, nota Negusului adresată Genevei, prin care cere să se constate felul cum se duce războiul în Abisinia. Folosindu-se acest prilej,

oferit în scris de unul din beligeranți, de Negus, Ligii, s'ar putea, cerceta și stările din Abisinia și s'ar putea ajunge la concluzii, care să mulțumească în bună parte și pretențiile Italiei“.

In altă ediție, din 10 Ianuarie, același ziar scrie că acordul naval franco-britanic în Mediterană n'a produs emoție în cercurile oficiale din Roma, dar a produs îndoială și neîncredere în presa italiană, pe când într'o parte din cercurile londoneze, manevrele flotei franceze în Mediterană e socotit ca „un bluff al d-lui Laval“.

MÜNCHERER NEUESTE NACHRICHTEN din 10 Ianuarie scrie: „După ofensiva plină de pierderi mari a generalului Graziani în Abisinia, entuziasmul trupelor italiene a scăzut, iar perspectiva ploilor pare să demoralizeze și mai mult comandamentul italian, care n'a putut realiza ceea ce a vrut în Etiopia“.

Același ziar, ocupându-se de manevrele flotei franceze în Mediterană, scrie: „Roma e îngrijorată de atitudinea Franței, deși oficialitatea italiană pare indiferentă“.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 10 Ianuarie constată: „Trupele italiene au intrat în defensivă din cauza atacurilor sporite ale trupelor abisiniene, a căror poftă de luptă a crescut, precum și din cauza ploilor, care au început înainte de așteptare. Oricum ar fi, și cu toate desmintirile italiene și a polemicii dintre agențiile Reuter și Ștefani, un lucru e sigur, că războiul italo-abisinian a început să obosească și să plictisească nu numai opinia publică mondială, ci și trupele italiene“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 11 Ianuarie scrie: „O îngăduință reciprocă ar însemna adevărată pace și pentru aceasta ar trebui să se străduiască diplomația europeană, dacă urmărește pacea cu adevărat“.

Același ziar, din 12 Ianuarie, aduce vestea din Roma, că Italia justifică încetinea operațiilor militare în Abisinia prin lipsa unui corp militar colonial, ceea ce adaugă ziarul este o învăluire a înfrângerilor suferite.

Presa austriacă.

In numărul din 10 Ianuarie, NEUES WIENES JOURNAL scrie într'o corespondență din Londra:

„Marele discurs al președintelui Roosevelt a influențat mentalitatea engleză mai mult decât vor să mărturisească bărbații de stat competenți.

„Se continuă a privi evenimentele cu o indiferență caracteristică, bazându-se pe faptul că guvernul nu va întreprinde nimic ce ar putea pune Anglia în conflict direct cu Italia. Dimpotrivă, se va ținde de a găsi o direcție identică cu atitudinea Statelor-Unite și care evită o lărgire a complicațiunilor.

„Decizia definitivă asupra viitoarei atitudini a Angliei, se va putea da însă abia după ce d. Laval va fi schițat în contururi practice asigurările sale de amicitie pentru Marea Britanie. Când Anglia va știe exact, în ce formă se poate aștepta la asistență militară din partea Franței, în cazul când ar intra într'un conflict serios cu Italia.

„Nu există la Londra îndoeli în ce privește bunăvoință a d-lui Laval de a menține amicitia cu Anglia, dar nu se crede, că față de interesele paralele ale Italiei și ale Franței în Europa, există pentru el posibilitatea de a face Angliei mai multe concesii, decât a făcut prin aprobarea unui sprijin în Marea Mediterană.

„De aceea programul d-lui Eden se îndreaptă în primul rând spre crearea păcii, fără a impune Angliei alte

poveri sau obligațiuni. El va evita să pună Societatea Națiunilor în fața unei alternative; dimpotrivă va tinde să găsească o cale mijlocie, care să permită Italiei să rămână și mai departe membră a Societății Națiunilor.

„Pentru prima dată d. Eden se va duce ca apostol al păcii la Geneva, pentru a cauta compromisiuni în loc de „acțiuni“ cerute odinioară în mod atât de energic“.

Presa polonă.

KURJER WARSZAWSKI din 8 Ianuarie publică, sub titlul „Italia trebuie silită la pace“, un articol în care relevă că atât Franța cât și Anglia își dau seama de necesitatea lichidării grabnice a conflictului italo-abisinian și aceasta din următoarele motive:

„Infrângerea armatei italiene de către Abisinieni va trezi tendințele separatiste ale tuturor coloniilor europene;

„Armata puternică a Italiei este necesară pentru menținerea echilibrului în Europa Centrală;

„Prelungirea războiului va avea ca urmare că Germania va cere restituirea coloniilor sale“.

Ziarul termină astfel:

„Concluzia este următoarea: Italia trebuie forțată la pace, iar mijlocul pentru aceasta este aplicarea sancțiunilor petroliere“.

Presa cehoslovacă.

In numărul din 10 Ianuarie PRAGER TAGBLATT scrie:

„Sancțiunile economice împotriva Italiei sunt o lovitură grea pentru Iugoslavia. Toți membrii Înțelegerii balcanice au desavantajii economice în urma aplicării sancțiunilor. Această măsură a provocat o tensiune primejdioasă în Marea Mediterană.

„Dat fiind această stare a lucrurilor, există numai următoarea posibilitate pentru înțelegerea balcanică: să nu părăsească direcția Societății Națiunilor și să încerce să ceară Societății Națiunilor compensațiuni, adică dela marile puteri care stau la spatele instituției dela Geneva“.

ACORDURILE FRANCO-BRITANICE DE ASISTENȚĂ

Presa franceză.

Convorbirile franco-britanice, având drept scop de a preciza împrejurările în care ar deveni operantă asistența mutuală prevăzută la art. 16 al pactului Societății Națiunilor, au stârnit mare vâlvă în cercurile germane și au dat naștere dincolo de Rhin unei campanii de presă care încearcă să pună în discuție validitatea tratatului dela Locarno.

La rândul lor ziarele franceze, reflectând aceste îngrijorări ale presei germane, în care văd o manevră inspirată de personajii influenți ai celui de al III-lea Reich, arată inconsistența svonului, a întregii campanii declanșată în jurul înțelegerii franco-engleze și a modului cum trebuie interpretată o acțiune eventuală comună a acestor două puteri.

Astfel L'OEUVRE din 9 Ianuarie scrie, sub semnătura d-nei Geneviève Tabouis:

„Prezența flotelor franceze și britanice în Mediterana, nu înseamnă nici de cum o cooperare a acestor forțe în numele unor acorduri încheiate. Din referință pentru acei care ar fi dorit să tragă cel mai mare folos din colaborarea ocazională franco-britanică în afacerea italo-abisiniană, pentru a creia precedente, această colaborare se reduce la foarte puțin lucru. Pare dimpotrivă că de când operațiunile italiene în Etiopia, se precipită în mod atât de supărător, organizarea aplicării în comun a articolului 16 și extinderea sancțiunilor la petrolul în deosebi, înseamnă o oprire, mai ales din partea Angliei“.

In legătură cu aceeași chestiune, L'ECHO DE PARIS din 10 Ianuarie scrie, sub semnătura d-lui Pertinax:

„Presa germană denunță convorbirile militare franco-britanice ca fiind de natură a aduce o atingere pactului rhenan dela Locarno.

„In același spirit tratatul franco-sovietic dela 2 Mai întâmpină protestările d-lui Adolf Hitler. Cel de al

III-lea Reich se străduiește, în mod constant, să lase a înțelege că nu se mai admite existența zonei demilitarizate dela Rhin, decât dacă Franța se abține, la rândul ei, de a participa la un sistem oarecare de asistență mutuală, chiar dacă acesta ar porni din grija de a conferi un caracter efectiv articolului 16 al Pactului Societății Națiunilor.

„Noua învinuire formulată de Germania cu prilejul convorbirilor militare franco-britanice este în deosebi lipsită de temei. D. Laval, în discursul său dela 28 Decembrie, a declarat că niciun decret de mobilizare nu va putea fi promulgat fără votul Parlamentului. Prin urmare aranjamentele intervenite între Statele-majoare ale celor două țări nu pot fi decât restrânse. Totuși, Wilhelmstrasse vede în aceste acorduri un început îngrijorător, mai ales după hotărârile luate la Geneva în ziua de 3 Octombrie și ulterior în relație cu ruptura pactului de către Italia și inaugurarea posibilă a politicii de sancțiuni.

„Privitor la Germania, este important ca să nu se facă nimic de natură a compromite într'un viitor apropiat sau îndepărtat dreptul de a organiza, după voința noastră, asistența mutuală a popoarelor amenințate de Germania.

„Numai o Europă ținută la adăpostul pangermanismului și a scopurilor sale de egemonie, poate evolua în ordine și în pace“.

In numărul din 10 Ianuarie LA REPUBLIQUE relevă neliniștea presei germane față de întrevederile franco-britanice, pe care le declară contrarii pactului dela Locarno, deși aceste convorbiri nu se ocupă câtuși de puțin de Germania.

„Pentru a pune capăt acestei campanii de presă, scrie ziarul, ar fi mai simplu ca guvernele francez și britanic să declare pe față stadiul acestor convorbiri. Ele n'au nimic de ascuns și nu pot fi acuzate de nimic. Ele acționează prin aplicarea art. 16 din Pact și în virtutea mandatului pe care îl dețin dela Societatea Națiunilor. Ar

fi preferabilă o punere la punct a negocierilor care ar indica limpede limita celor ce au fost propuse de ambele părți.

D. St. Brice în *LE JOURNAL* din 11 Ianuarie declară:

„Germanii ne acuză de a fi violat pactul dela Locarno, ei uită că dela încheierea pactului, Reichul a nesocotit clauzele militare ale tratatului dela Versailles, și a pus bazele unei reînarmări de proporții atât de vaste încât obligă țara la sacrificii care se obișnuiesc numai în timp de războiu.

„Dimpotrivă, Locarno a fost menținut, iar obiecțiunile ridicate de germani sunt fără consistență

„Berlinul invocă acordul franco-italian, care a permis Italiei să-și întărească poziția pe Brenner, iar Franței de a se mărgini la serviciul de doi ani pentru a compensa sfurtările Germaniei.

„Berlinul invocă pactul franco-sovietic. Ori, tocmai partizanii Sovietelor impută formulei d-lui Laval de a fi modificat concepția pactului răsăritean, reducând înțelegerea franco-rusă la stricta aplicare a îndatoririi de asistență prevăzută de pactul Societății Națiunilor.

„Germania nu are fruntarie comună cu Rusia. Ea nu poate fi atacată direct de această putere. Și dacă la rândul ei nu plănuiește de a ataca ea însăși, ce rost mai au protestările ei contra unui acord defensiv?

„Rămâne ultima imputare: acordurile militare încheiate recent între Anglia și Franța.

„Aceste acorduri însă nu au niciun raport cu Locarno. O acțiune coercitivă colectivă a fost pusă la cale contra Italiei în virtutea art. 16 al pactului. Ea poate da loc la complicații. Anglia pentru a nu fi surprinsă de evenimente a cerut organizarea cooperării eventuale. Franța a consimțit la aceasta. Chiar admitând că faptul în sine ar constitui un precedent pentru viitor, Germania nu s'ar putea expune a suferi consecințele decât în cazul când ea însăși ar ataca, violând pactul dela Locarno.

„In definitiv, ceea ce nu este pe placul Germaniei, este perspectiva unei reînnoiri a unei strânse colaborări a Înțelegerii Cordiale.

„Încă mai puțin, iar conveni reconstituirea frontului dela Stresa“.

Sub semnătura d-lui Bernus, *JOURNAL DES DEBATS* din 12 Decembrie scrie:

„Adevăratele scopuri ale politicii germane nu apar atât în discursurile oficiale, cât în unele articole de ziare.

Astfel, *NATIONAL ZEITUNG* din Essen indică într'un număr recent țelurile urmărite de această politică.

Ziarul german scrie între altele:

„Poporul german poate constata astăzi că stâlpii de bază ai tratatului dela Versailles s'au prăbușit.

Totuși nu trebuie să uite că „Dietatul“, în ansamblul său nu a fost înlăturat...

Absurditatea demarcațiunii fruntariilor dela 1919 subsistă... etc.“.

Germania dorește să exercite în Europa un rol dominator. În vederea acestei ținte ea încearcă să disocieze forțele care unite ar putea să se opue proiectelor sale. Astfel se explică campania începută cu privire la acordul dela Locarno“.

Presa engleză.

MORNING POST din 8 Ianuarie publică articolul corespondentului său diplomatic, care este informat că la Londra nu se desminte existența unui plan lămurit de asistență mutuală. Planul, în linii generale, a fost schițat de acum câteva săptămâni, când s'a înapoiat dela Paris

delegații Marcului Stat-Major englez, discuțiile fiind conduse mai departe de către atașatii militari și navali de pe lângă ambasada engleză din Paris.

Deși nu are amănunte precise, ziarul e de părere că ambele guverne au convingerea că posibilitatea unei agresiuni italiene nu poate exista decât în Mediterana.

Ziarul conchide:

„Simplul fapt că această chestiune a fost discutată sub toate aspectele ei tehnice, dovedește gradul în care ambele țări s'au legat să urmeze o politică comună. Acest rezultat este cu atât mai semnificativ cu cât Franța, mai înainte, nu se arăta dispusă să ia vreo acțiune care ar fi putut fi interpretată de Italia ca un act neprietenesc.

„Se crede că această schimbare în atitudinea Franței se datorește în mare parte discursului ținut de d. Mussolini la Pontinia în timpul propunerilor Laval-Hoare“.

MANCHESTER GUARDIAN din 9 Ianuarie scrie:

„Deși în cercurile oficiale se desminte faptul că manevrele flotei franceze în Mediterana sunt ca o urmare a consultațiilor navale anglo-franceze, opinia publică acordă destulă însemnătate acestei mobilizări tocmai în preajma întrunirii Ligii“.

MORNING POST din 10 Ianuarie scrie:

„Faptul că Germania ridică obiecții față de înțelegerea franco-engleză, referitoare la asistența mutuală, a produs uimire la Londra.

„Intr'adevăr, Germania n'are niciun temei serios să suspecteze acest acord care se referă exclusiv la situația italo-abisiniană și nu are nimic de-aface nici cu Germania de acum nici cu cea viitoare.

„Acordul franco-britanic nu contrazice acordul din Locarno și nu este în niciun caz o justificare pentru a cere revizuirea clauzei de demilitarizare a Renaniei.

„Dacă însă Germania ar stărui să socotească acordul franco-englez un precedent semnificativ pentru ea, să fie sigură că la Londra acest mod de a gândi nu ar fi considerat greșit“.

MANCHESTER GUARDIAN din 10 Ianuarie publică o corespondență din Berlin, arătând că Germania urmărește cu mult interes conversațiile militare anglo-franceze și adaugă:

„La Ministerul de Externe se spune că aserțiunile unui ziar francez, cum că Germania ar privi aceste conversații ca o violare a pactului dela Locarno, nu sunt corecte. Tot atât de neadevărată ar fi și ideea că Germania plănuiește reocuparea zonei demilitarizate a Rinului.

TIMES din 11 Ianuarie publică un articol al corespondentului său din Berlin, care constată că negocierile franco-britanice asupra chestiunii ajutorului mutual în cazul unei agresiuni italiene în Mediterana sunt urmărite în Germania cu oarecare suspiciune.

„Guvernul german — continuă ziarul — nu a luat însă atitudine, iar știrea că el consideră aranjamentul franco-britanic ca o violare a tratatului dela Locarno, precum și svonurile despre remilitarizarea zonei Rinului, sunt premature.

„Totuși în Germania se crede că Marea Britanie nu ar fi putut obține atât de mult din partea Franței fără o compensație și în acest caz aranjamentele Statei majore în chestiune s'ar referi la unele eventualități posibile la frontiera Rinului. Acest lucru va fi privit de Germania ca o distincție ilegală pe care Marea Britanie o face în calitatea ei de garantă atât a frontierelor germane, cât și a celor franceze“.

Presa germană.

FRANKFURTER ZEITUNG, în editorialul din 10 Ianuarie, scrie: „După asistența navală franco-britanică, se încearcă acum realizarea asistenței reciproce pe uscat și-atunci se pune întrebarea: mai este asta Locarno?”

„Din conversațiile militare între Statele majore anglo-franceze, produse la 10 Decembrie, pe baza consilierilor eventuale europene ale prelungirii conflictului italo-abisinian și a ineficienței sancțiunilor contra Italiei, reiese că s'a pus în discuție din nou frontiera germană apuseană și-aceasta trebuie să ne preocupe deaproape“.

Ziarul încheie articolul cu afirmația următoare:

„Dacă d. Laval, precum a declarat recent, voințe o apropiere și o bună vecinătate franco-germană, în spiritul egalității perfecte așa cum reiese din pactul dela Locarno, atunci nu trebuie să se îngăduie — ceea ce ignorează LE TEMPS, ca Statele majore franco-britanice să negocieze pe la spate fără al treilea participant, care e Germania“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG, în editorialul său din 12 Ianuarie, intitulat „Convorbiri vechi și noi ale Statelor majore“, se ocupă de tratativele tehnice militare dintre Londra și Paris, pe care, cu toate asigurările date de oficialitatea anglo-franceză, că „totul se reduce la conversații tehnice militare, care nu vatămă cu nimic pactul dela Locarno“, — le consideră ca un act de știrbire a înțelegerii dela Locarno, fiindcă frontiera franco-germană e discutată.

„Dacă istoria e magistra vitae, atunci nu trebuie să uităm că tot așa în întruneric și în taină s'au pus la cale, în trecut, și alte lucruri „nevinovate“ tehnice“, care s'au dovedit mai târziu, că nicio putere de pe lume nu le-a mai putut stăpâni.

„E păcat, încheie ziarul, că așa de curând, după recente manifestațiuni și dorinți de realizare a unei apropieri franco-germane, exprimate și după plebiscitul din Saar și acum de d. Laval în Camera franceză, se pune în cumpănă practicarea politicii adevărate a Ligii Națiunilor și politica leală locarniană și se uzează de o politică de ocolșuri“.

Presa belgiană.

Ziarul LE PEUPLE din 14 Ianuarie, sezisându-se de polemica de presă iscată în jurul acordurilor tehnice de asistență mutuală dintre Franța și Marea Britanie și referindu-se în special la afirmația ziarelor germane, că aceste acorduri ar constitui o violare a pactului dela Locarno, amintește că miniștrii de externe ai Belgiei au declarat în mai multe rânduri, că pactul dela Locarno constituie axa politicii externe a Belgiei și cea mai sigură garanție a securității sale.

Ziarul se arată preocupat de diferitele sunuri care circulă și din care ar reieși că Germania caută să pună fel de fel de obstacole în calea aplicării pactului dela Locarno.

„Al treilea Reich — afirmă LE PEUPLE — s'ar gândi să deslănțuie o agresiune, într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. O asemenea agresiune ar trebui să pună în mișcare automat mecanismul sancțiunilor militare.

„Totdeauna Belgia a considerat demilitarizarea zonei renane drept principala garanție a independenței sale. Situația poate deveni gravă“.

Presa polonă.

KURJER POLSKI din 10 Ianuarie relevă manifestațiile recente pentru realizarea unei apropieri franco-germane. Apoi, referindu-se la acordurile tehnice franco-britanice, scrie:

„Eforturile Statului-Major francez au ca scop principal o și mai strânsă înțelegere cu Anglia. Cele două forte: franceză și germană, nu pot să existe alăturate ca două ciocane de aceeași valoare. Unul din aceste State trebuie să fie ciocan și altul nicovăla. Cu colaborarea Statului-Major englez, armata franceză dorește să asigure Franței rolul de ciocan în fața nicovalei germane. Inșă aceasta nu înseamnă că acest ciocan trebuie să fie pus numai deocâmp în mișcare. Negocierile ultime dintre Statele-Majore francez și englez au produs impresie în presa germană, iar încercările germane de-a împiedeca colaborarea franco-engleză, au eșuat“.

CONFERINȚA NAVALĂ

Presa engleză.

DAILY TELEGRAPH, MORNING POST și alte ziare din 7 Ianuarie, anunță reluarea desbaterilor dela conferința navală unde s'a discutat în continuare propunerile engleze, pentru declarații unilaterale în privința necesităților de nou tonaj pe un period de ani.

Ziarele arată că planul a întâmpinat o opoziție puternică, mai toate statele având obiecțiuni de făcut. Numai Statele-Unite sunt de acord cu delegația engleză, deși fac rezervă că adoptarea unui atare sistem nu trebuie să aibă ca rezultat un consimțământ tacit dat Japoniei spre a-și mări forțele navale.

DAILY HERALD din 8 Ianuarie e de părere că conferința navală trece printr'o criză care o apropie de un eșec complet.

DAILY TELEGRAPH din 8 Ianuarie publică articolul d-lui Hector Bywater, redactorul său naval, din care reiese că s'a pus capăt misterului în chestiuni navale. D. Bywater, scrie următoarele:

„Propuneri engleze, franceze și italiene, pentru înființarea a ceea ce ar putea fi un „clearing house“ de informațiuni a celor 5 mari puteri navale au fost emise delegațiilor dela Conferința navală în ședința de ieri și vor fi discutate azi la întrunirea comitetului.

„Efectul acestor planuri ar fi să elimineze tot misterul care înconjură construcțiile navale. Fiecare putere va fi obligată să dea din timp informații pentru orice vas nou de războiu pe care-l plănuiește“.

MORNING POST, din 9 Ianuarie, arată că rezultatul întrunirii precedente a conferinței navale a fost un „dead-lock“ complet, și adaugă:

„Schimbarea bruscă a situației a fost cauzată de atitudinea adoptată de către delegația japoneză față de

propunerile Franței, Italiei și Angliei, pentru un schimb de informații privitoare la planurile de construcții navale“.

Ziarele din 10 Ianuarie discută pe larg impasul la care a ajuns Conferința navală din Londra.

DAILY TELEGRAPH, scrie în această privință următoarele:

„Conferința navală a fost la un pas de faliment. Dezastrul a fost evitat prin intervenția delegației britanice.

„Sperăm că delegația americană și celelalte delegații vor depune alături de delegația britanică toate eforturile pentru a salva această conferință, și deoarece reexaminarea propunerii japoneze nu obligă pe nimeni să o și accepte, avem toate motivele să credem că toate delegațiile vor primi ca discuția să fie reluată asupra problemei fixării limitei superioare comune a înarmărilor.

„Japonia cere dreptul la aceeași flotă cu Marea Britanie și Statele-Unite din motive de mândrie națională. Nevoie de o asemenea flotă nu ar avea întru cât ea a putut să-și continue politica sa de penetrație în China fără a fi împiedicată de niciuna din puterile navale din Pacific“.

MORNING POST, socotește că nu mai există nicio speranță de a se ajunge la un acord între cele cinci puteri navale, și declară:

„Convorbirile de ieri dintre delegația britanică și cea japoneză nu au făcut decât să confirme punctul mort la care a ajuns conferința navală.

„Nu începe nicio îndoială că delegația japoneză nu înțelege să renunțe la punctul ei de vedere de până acum, căci ea se simte sprijinită atât de guvernul japonez cât și de națiune. Totuși mai sunt unele posibilități ca până la sfârșitul săptămânii, japonezii să fie convinși să facă unele concesii.

„Dacă delegația japoneză rămâne intransigentă, întrunirea de Luni nu poate să ducă decât la un singur rezultat: respingerea propunerii japoneze și falimentul Conferinței navale din Londra“.

DAILY HERALD, din 10 Ianuarie, prevede că Japonia, față de opunerea Angliei și a Statelor-Unite de a-i acorda prioritate de tonaj pentru flota ei, va părăsi desbaterile Conferinței navale.

NEWS CHRONICLE, din 10 Ianuarie, scrie că pe zi ce trece, atitudinea Japoniei la Conferința navală devine din ce în ce mai enigmatică. Apoi adaugă:

„Obiecțiunile lor față de orice propuneri și încăpățânarea de a pretinde paritate navală, dă loc la bănueli că încă nu și-a dat tot jocul pe față.

„In unele cercuri domnește credința că scopul ultim al Japoniei este să smulgă concesii politice în Extremul Orient, ca preț al consimțământului lor pentru un nou acord naval“.

DAILY EXPRESS, din 11 Ianuarie, constată convingerea pe care o au toți delegații dela Conferința navală cum că Japonia va părăsi, Luni, desbaterile respective.

DAILY TELEGRAPH, din 11 Ianuarie, arată, prin corespondentul său naval, Hector C. Bywater, certitudinea că soarta Conferinței navale se va hotărî săptămâna viitoare. Ziarul crede că Japonia va face o cerere finală pentru a i se aproba pretențiile ei de paritate navală și că în urma refuzului puterilor celorlalte, va părăsi conferința.

DAILY HERALD, din 11 Ianuarie, crede, față de atitudinea intransigentă a Japoniei, că săptămâna viitoare, la redeschiderea conferinței, se poate întâmpla ca reuniunea actuală să se transforme într-o conferință de 6 puteri, dacă cumva Japonia găsește cu cale să părăsească desbaterile, golul lăsat de Japonia fiind completat prin intrarea Rusiei și a Germaniei.

Presă franceză.

Ziarele franceze au urmărit cu interes fațetele conferinței navale.

LE JOURNAL din 9 Ianuarie, subliniind rolul de arbitru pe care Franța îl are în discuțiunile navale dela Londra, scrie:

„Echilibrul naval nu poate fi asigurat decât pe baza acordului dela Stresa. Așa se explică ralierea Angliei și Italiei la directiva dată de Franța conferinței navale. Falsa manevră anglo-saxonă a avut un alt scop, poate cel mai important: pregătirea reintrării Germaniei și Sovietelor în concurența navală. De aceea Franța a devenit factorul esențial. Ea singură poate avea misiunea de a corija riseurile redutabile pe care le înfățișează flotele Germaniei și Sovietelor. Aceasta este o importantă sarcină care impune mari obligațiuni“.

Ziarele din 11 Ianuarie, relevând dificultățile conferinței din cauza atitudinii puterilor față de cererea de paritate navală prezentată de delegația japoneză, sunt foarte pesimiste în ce privește rezultatele convorbirilor dela Londra.

LE TEMPS subliniază greutatea pe care le întâmpină conferința navală dela Londra, din cauza imposibilității concilierii tezelor fundamentale.

„Englezii, menținându-și pozițiunea lor în ceea ce privește fondul chestiunii — pozițiunea ostilă principiului parității navale între Japonia, Statele-Unite și Anglia — ar fi acceptat revenirea la examinarea unui plafon comun. Nu este totuși probabil, scrie ziarul, ca revenindu-se la desbaterea problemei unui plafon comun prealabil oricărei discuțiuni asupra chestiunilor tehnice care se pun înainte de conferința dela Londra, să se ajungă la curățirea practică a terenului.

„Japonezii nu vor să fie legați prin acorduri referitoare la chestiuni particulare, fapt care le-ar îngreuna apoi succesul revendicării lor principale; dar tocmai din cauza poziției luate până acum de Statele-Unite și de Anglia asupra acestui punct capital, se poate întâmpla ea, revenindu-se la prima procedură, să nu se pornească pe un drum care ar închide orice ieșire lucrărilor reuniunii dela Londra“.

Pertinax, în L'ECHO DE PARIS, scrie:

„Falimentul conferinței dela Londra este de neînlăturat în cazul când nu intervine un revirement. La sfârșitul anului 1936 se va termina cu tratatul dela Washington, denunțat acum un an de guvernul din Tokio și tratatul dela Londra, care expiră automat. Delegațiunile americane și engleze ar dori ca desbaterile să continue chiar fără participarea Japoniei.

„In 1922 puterile navale au putut să cadă la un acord în virtutea preponderenței anglo-americane, împotriva căreia nimeni nu îndrănea să se revolte. Sfârșitul alianței anglo-japoneze pe care Washington și Londra au avut imprudența s'o pretindă sau să o accepte, izolarea Japoniei și ruina clauzelor militare dela Versailles au creiat armamentelor navale aceeași soartă ca și arma-

mentelor terestre. Numai anumite acorduri politice ar fi mai capabile să salveze opera realizată sau pusă la cale în 1922 și în 1930“.

L'OEUVRE scrie:

„Anglia fiind hotărâtă a recunoaște preponderența economică niponă în China, se poate deduce că dorește o apropiere cu Japonia. Tendința Angliei de a reveni la alianța cu Japonia, nu este străină de activitatea intensă desfășurată în ultimul timp de diplomația germană.

„Pe de altă parte, nimeni nu-și mai face iluzia asupra posibilităților de a limita pentru unele mari puteri construcțiile navale, atunci când ele sunt hotărâte a le depăși“.

LA RÉPUBLIQUE scrie:

„Ceea ce contribuie la tragicul situației este faptul că dincolo de aceste debateri tehnice se întrezărește un mare joc politic. Englezii se găsesec într'adevăr între Statele-Unite și Japonia. Vor face front comun cu Washingtonul sau cu Tokio? Solidaritatea cu Statele-Unite pare să fie adevărata cale a diplomației britanice. Dar la Londra se află un puternic partid filo-japonez. El subliniază că Statele-Unite nu par încă hotărâte să apere interesele națiunilor albe din Asia. El arată pe de altă parte că în momentul de față Japonia ar plăti foarte scump alianța britanică și că astfel Anglia ar putea să participe la riscuri în Extremul Orient. Aceasta este oare teza care va prevala la Ministerul de Externe și la Amiralitatea? E suficient în orice caz să ne gândim la relațiunile Japoniei cu Rusia pe de o parte, cu Germania și Italia pe de altă parte, pentru a măsura importanța pe care ar prezenta-o orientarea diplomației britanice către Tokio“.

D. Saint Brice, în LE JOURNAL din 12 Ianuarie, se întreabă:

„De ce japonezii persistă a cere recunoașterea teoretică a egalității, pe care nu ar fi în măsură de a o realiza decât având mijloacele necesare, în care caz nimeni nu i-ar putea împiedeca?“

„Un acord naval, ar trebui să fie ușor înfăptuit între națiuni ca Statele-Unite, Anglia și Japonia, care n'au niciun subiect de conflict direct între ele, dacă nu ar exista la Washington preocuparea de a stânjeni expansiunea niponă în Extremul Orient“.

Ziarele franceze din 15 Ianuarie consideră eșecul conferinței navale ca sigur. Presa își exprimă regretul pentru acest eșec, adăugând însă că el nu constituie o surpriză pentru nimeni.

Ziarul L'OEUVRE scrie: „Antagonismele dintre Anglia, Statele-Unite și Japonia în Oceanul Pacific sunt cauza eșecului conferinței, prevăzut de altfel de toată lumea. Rezultatul brutal al acestui insucces este o nouă cursă a înarmărilor navale, eveniment care nu este de natură să liniștească pe nimeni“.

În ziarul ECHO DE PARIS, d. Pertinax scrie: „Englezii și Americanii sunt de părere că, după ce Japonezii vor pleca sau vor fi reprezentați numai printr'un observator, conferința navală trebuie să continue. Pentru a umple golul, ei se gândesc a invita la conferință Germania și Rusia.

„Câte complicații nu s'ar ivi însă prin intrarea celor două puteri în chestiune? Să nu uităm că tratatul naval anglo-german din 18 Iunie este pentru noi res inter alios acta. Mai bine ar fi ca cele patru puteri, evitând orice aparență că s'ar grupa împotriva Japoniei, să studieze

posibilitățile unor limitări calitative. Dacă tezele anglo-americe ar putea fi împăcate, proiectul ar putea să rămână deschis pentru a fi semnat de toți“.

Intr'un alt articol ziarul L'OEUVRE se ocupă de atitudinea pe care Franța o va lua la conferința navală în legătură cu cererile japoneze.

„Delegații noștri vor fi chemați azi, scrie ziarul, să se pronunțe asupra propunerii japoneze de paritate. După informațiile noastre, teza franceză se poate rezuma astfel: „Franța nu se opune în principiu parității, dar acest principiu dă naștere unor considerații ce depășesc cu mult cadrul conferinței navale.

„În consecință delegații francezi se vor abține de la vot“.

Presa italiană.

În editorialul său din 14 Ianuarie, GIORNALE D'ITALIA examinând poziția Japoniei în Extremul Orient, scrie: „Paritatea navală cerută de guvernul din Tokio ar spori prestigiul Japoniei pe întregul continent asiatic și mai ales ar face să continue în mod net și definitiv supremația Japoniei în apusul Oceanului Pacific.

„Directivele expansiunii japoneze au în vedere nordul Chinei și Mongolia. Politica japoneză desfășurată un program bine determinat, servindu-se când de violență, când de prudență. E sigur că China nu poate opune o adevărată rezistență. Marea Britanie lasă ca evenimentele să se întâmple și Societatea Națiunilor nu se interesează de ele. Acțiunea japoneză în Mongolia nu întâlnește de asemeni nicio rezistență reală, căci Uniunea Sovietică se limitează numai la proteste și la reacțiuni umoristice în ziarele din Moscova.

„La baza acestei mișcări japoneze se află doctrina unui Monroe asiatic și a rasismului galben, care ridică imediat problema Australiei și problema mai îndepărtată a Indiilor.

„În consecință, întregul popor englez se află în fața unor vaste și decisive chestiuni. Nimeni nu a reușit să înțeleagă, încheie ziarul, absurdă concentrare de vase de război și de interese anti-italiene în Marea Mediterană, concentrare voită de Anglia, în timp ce în alte părți se desfășură probleme capitale“.

Presa germană.

Presa germană a reînceput, în ultimele zile, să se ocupe mai deaproape de soarta conferinței navale, subliniind greutățile pe care le întâmpină debaterile și perspectiva zădărnirii conferinței din cauza împotrivirii hotărâte a Japoniei.

Astfel, BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 9 Ianuarie scrie: „Amânarea conferinței navale cu încă câteva zile, înseamnă că s'a ajuns la un punct mort și că respingerea propunerilor japoneze de către Statele-Unite ale Americii poate fi considerată ca sfârșitul conferinței, cu toate încercările care se mai fac în culise de-a se ajunge la un compromis împăciuitor. Dealtfel, adaugă ziarul, și Japonia contează tot pe un fiasco al conferinței și de aci și atitudinea ei dărză de rezistență și de menținere a pretențiilor ei.

„Cercurile navale engleze contează pe posibilitatea unei înțelegeri navale numai între Statele-Unite, Anglia, Franța și Italia, izolând Japonia, însă la Tokio nu se pune preț pe asemenea înțelegere, fiindcă Japonia se consideră o putere navală așa de însemnată în lume, încât orice combinație fără ea e socotită fără valoare practică“.

BERLINER TAGEBLATT din 10 Ianuarie vorbind de „criza conferinței navale“ dela Londra, scrie că Japonia stăruie pentru paritatea sa navală cu Anglia și Statele Unite și că aceste două mari puteri nu vor să accepte pretențiile japoneze, ceea ce, firește, va duce la terminarea conferinței fără acordul proiectat.

MÜNCHENER NEUESTE NACHRICHTEN, KÖLNISCHE ZEITUNG și DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 10 Ianuarie exprimă aceleași opinii ca și celelalte ziare germane mai sus citate, asupra soartei conferinței navale.

Ziarele germane din 11 și 12 Ianuarie scriu că nu e nicio nădejde de roușită pentru conferința navală, fiindcă Japonia stăruie insistent în pretențiile sale de paritate, iar celelalte puteri se diferențiază și ele asupra duratei valabilității pactului naval privitor la noile construcții de nave.

Presa japoneză.

Ziarele din 9 Ianuarie încearcă să arate că eșecul conferinței nu poate să fie imputat Japoniei.

Ziarul NICHU NICHU scrie că nereușita conferinței navale pare inevitabilă. „Franța, America, Italia și Marea Britanie nu manifestă nici zel și nici sinceritate, de aceea conferința este pe moarte“, adaugă ziarul japonez.

ASAHI SHIMBUN anunță că politica navală a Americii și Angliei ar fi fost fixată în secret încă înainte de deschiderea conferinței și că scopul urmărit de cele două puteri ar fi asigurarea colaborării lor împotriva Japoniei.

Ziarul ASAPI din 12 Ianuarie anunță că prin noile instrucțiuni, Japonia recomandă delegației sale dela Londra să evite să se pronunțe printr'un vot asupra limitei maxime a armamentelor navale și-i cere să insiste asupra discutării chestiunii desarmării unităților navale ofensive.

„Noile instrucțiuni, termină ziarul ASAPI, iau fățiș în considerare eventualitatea nereușitei conferinței dela Londra“.

Ziarul YOMIURI precizează că prin noile instrucțiuni se autoriză delegația japoneză să declare că Japonia este gata să mențină stipulațiile tratatelor dela Londra și Washington, asupra limitării războiului submarin, a interzicerii de a se înarma pacheboturile și a utilizării vaselor sub pavilion străin.

„Amiralul Nagano, declară ziarul, va face toate sforțările pentru a evita o ruptură și va propune drept ultimă soluțiune, elaborarea unei declarații simultane a Puterilor, în sensul că ele se obligă să nu treacă la o „cursă a înarmărilor“.

VIZITA CANCELARULUI SCHUSCHNIGG LA PRAGA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Presa franceză.

Sub titlul: „Berlinului îi e teamă ca Austria să nu caute, sub impulsunea Parisului, un sprijin pe lângă Mica Înțelegere“, PARIS MIDI din 9 Ianuarie publică următoarele:

„Viitoarea deplasare a d-lui Schuschnigg la Praga nu e văzută cu ochi buni la Berlin, unde se atribuie acestei călătorii o mare importanță politică.

„Intr'adevăr, cercurile politice germane consideră că Austria începe „să-și dea seama că îi este foarte greu să se mai bizue pe un eventual sprijin italian și că-i trebuie cu orice preț să aibă în vedere un altul“.

„Bineînțeles, după cum se crede la Berlin, această coaliție a politicii austriace și-ar avea rădăcini la Paris.

„Nici Vaticanul n'ar fi străin de această nouă orientare a Vienei.

„Pe de altă parte, faptul că ministrul afacerilor străine al Austriei, d. Berger-Waldenegg, se duce aproape în același timp la Budapesta, este tot astfel interpretat ca un semn al vremurilor.

„In fine, unele personalități germane, de obicei bine informate, cred a ști că după convorbirile dela Praga, d. Schuschnigg ar avea intenția să facă o vizită la Londra și la Paris.

„Înțelegem îngrijorarea Reichului asupra acestui punct. Nu numai că marele proiect al diplomației germane, proiect care duce dela Varșovia la Roma, trecând prin Viena și Budapesta, riscă să nu reușească, dar o Austrie care ar consimți să adopte politica Cehoslovaciei — și a Rusiei ni se spune, de sigur — ar putea fi, în mod definitiv pierdută pentru Germania.

„De aceea Berlinul nu rămâne indiferent față de această activitate diplomatică“.

LE TEMPS din 12 Ianuarie se ocupă, în articolul său de fond, de vizita ce urmează s'o facă la 16 Ianuarie, cancelarul Schuschnigg, la Praga. Ziarul spune, între altele:

„Nu ne miră că presa germană se silește să neliniștească opinia publică, prezentând călătoria cancelarului Schuschnigg ca fiind un demers care înseamnă începutul unei schimbări radicale a politicii externe a Austriei.

„Acesta este jocul Berlinului, să încerce a arunca suspiciunea asupra oricărei apropieri între două țări care au același interes vital, de a pune barieră hegemoniei politice și economice a celui de al treilea Reich în Europa Centrală.

„Cancelarul n'are nevoie să facă un demers pentru a obține ca Mica Înțelegere să se intereseze de menținerea independenței austriace.

„Acest interes se manifestă de multă vreme și nici nu poate fi altfel, dacă ne gândim ce reprezintă o Austrie independentă pentru însăși securitatea statelor Micii Înțelegeri.

„Vizita la Praga a d-lui Schuschnigg se justifică destul prin legitima grijă pe care o are cancelarul, de a concilia, în limita posibilităților, interesele economice ale Austriei și Cehoslovaciei, prima condițiune pentru orice organizare dunăreană durabilă. De aceea nu trebuie să se facă asupra acestei vizite presupuneri care nu pot înfrunta o examinare conștiințioasă a doctrinelor cunoscute și faptelor stabilite“.

În numărul din 13 Ianuarie, același ziar, publică o corespondență din Viena, în legătură cu vizita la Praga a cancelarului Schuschnigg.

LE TEMPS, reproduce o parte din declarațiile d-lui Krofta, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Străine din Praga, declarații prin care se afirmă că

Cehoslovacia va face tot ce este posibil spre a favoriza încercarea de apropiere a cancelarului Austriei, convinsă că această colaborare va folosi ambelor State.

Presa engleză

MORNING POST din 6 Ianuarie este informat din Viena, că s'a anunțat oficial trei călătorii ale oamenilor de Stat austriaci, și adaugă:

„Cea dintâi va fi la 16 Ianuarie, a cancelarului Schuschnigg la Praga, pentru a conferența asupra problemelor dunărene. Cu această ocazie, d-sa va avea conversații politice cu președintele Beneș, primul ministru Hodza și alții. Din cauza dificultăților din Africa răsăriteană și a bunelor relații Austro-Cehoslovace, această vizită poate avea consecințe importante.

„În a doua jumătate a luni, ministrul de externe, baronul Berger Waldenegg, va fi invitatul d-lui Goemboes, la o partidă de vânătoare în Ungaria. D-sa va informa probabil pe d. Goemboes asupra naturii exacte a conversațiilor dela Praga, deoarece și Ungaria se simte întrucâtva izolată de când Italia și-a concentrat toate energiile ei în Etiopia și nu este atât de opusă, ca în trecut, întreținerii bunelor relații cu Cehoslovacia. La sfârșitul lui Ianuarie, ministrul de finanțe austriac va merge la Londra, pentru a semna un acord financiar“.

Presa germană.

Călătoria cancelarului austriac, dr. Schuschnigg la Praga, este urmărită cu interes de presa germană.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 10 Ianuarie, în editorial, se ocupă de această călătorie, scriind:

„D. Schuschnigg este al treilea cancelar al Austriei, care se îndreaptă, dela războiu încoace, spre capitala Cehoslovaciei. În 1921, cancelarul dr. Schober a fost la Praga, în chestiuni de împrumut și rezultatul călătoriei sale a fost declarația că Austria nu va îngădui pe teritoriul ei nicio acțiune îndreptată contra Cehoslovaciei. În 1925, cancelarul dr. Ramek a fost la Praga, tot pentru o chestie de împrumut de salvare a Austriei. Și acum, la 15 Ianuarie, cancelarul actual, dr. Schuschnigg, se duce la Praga, „să vorbească la clubul industrișilor de problemele economice care interesează țările basinelui dunărean“, așa mărturisește comunicatul oficial.

„Desigur că aceste probleme economice vor fi desbătute la Praga, însă importanța călătoriei cancelarului austriac la Praga trebuie urmărită și căutată în întrevederile politice, care vor avea loc între președintele Republicii Cehoslovace, dr. Beneș și primul-ministru cehoslovac, dr. Milan Hodza, de o parte și cancelarul austriac, dr. Schuschnigg, de altă parte.

În continuare, ziarul berlinez se ocupă de mărturișirile ziarului vienez apropiat cancelarului austriac, DER TAG, în care se recunoaște că Austria încearcă acum o apropiere și un sprijin la Paris, prin mijlocirea Cehoslovaciei, fiindcă întependența austriacă n'ar mai fi îndestul de garantată de dictatura d-lui Mussolini și apoi guvernul austriac voiește o împăcare cu social-democrații.

În final, ziarul berlinez se ocupă de afirmațiile ziarului ceh NARODNI LISTY, care susține că „la Viena se recunoaște pretutindeni că apropiata călătorie a cancelarului Schuschnigg, ar putea să aibă ușor ca urmare, o schimbare a politicii externe austriace, fiindcă scopul principal al călătoriei sunt întrevederile cu d. Beneș și dr. Hodza. Cu acești doi oameni de stat se vor discuta amănunțit posibilitățile apropiierii serioase a Austriei

de Mica Înțelegere. Convingerea actuală a conducătorilor statului austriac este că apropierea Austriei de Mica Înțelegere ar aduce o mai mare siguranță independenței Austriei“.

BERLINER BOERSEN-ZEITUNG exprimă credința că Vaticanul mijlocește, prin organele sale o nouă politică de înțelegere, de o mai strânsă înțelegere între statele succesoriale ale prăbușitei monarhii austro-ungare și Austria și Ungaria.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 10 Ianuarie ocupându-se de apropiata călătorie a cancelarului Schuschnigg la Praga, scrie: „Rostul politic al întrevederilor Schuschnigg-Beneș-Hodza, e mijlocirea unui credit pentru Rusia sovietică în scopul redobândirii deșeuului rusesc pierdut cu mari pagube pentru produsele austriace.

„Noua orientare politică austriacă e determinată de nevoile economice ale Austriei, care nu-și mai poate desface produsele ca să poată exista, și atunci se încearcă toate posibilitățile de salvare“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 12 Ianuarie scrie: că dr. Schuschnigg va sosi la 16, nu la 15 Ianuarie, la Praga, „unde în conversațiile sale politice cu Beneș-Hodza se va pune la cale apropierea Austriei de Mica Înțelegere, urmându-i apoi Ungaria, spre realizarea concepției blocului statelor Europei centrale, care ar începe dela golful finlandez și ar eprinde tot până în Grecia de Sud-Est, o concepție mai veche de altfel, exprimată și de Masaryk în fraza: „penetrației germane în răsărit trebuie să i se opună un zăgaz puternic de state“.

MÜNCHENER NEUESTE NACHRICHTEN din 12 Ianuarie scrie: „Ungaria, după consecințele desagregabile suferite pe urma eunoscutei sale atitudini în chestia aplicării sancțiunilor, păstrează o rezervă accentuată față de noua orientare politică austriacă, pe care o va încerca d. Schuschnigg la Praga, cu toate comentariile presei străine asupra împărțării acestei noi orientări și de Ungaria“.

Presa austriacă.

În legătură cu vizita cancelarului Schuschnigg la Praga, NEUES WIENER JOURNAL, sub titlul „Bună vecinătate“, publică în numărul său din 12 Ianuarie un articol al fostului ministru Heinrich Mataja, autorul serie între altele:

„Atât cât ne stă putința vrem să ținem cu oricine bună vecinătate. Bună vecinătate, pe baza independenței și a egalității. În primul rând bună vecinătate în Basinel Dunării. Basinel Dunării are nevoie de o organizație. Nu putem trăi între noi fără raporturi sau în dușmănie. Dar nu se poate să rămânem pe veci copiii răi în școala europeană. Suntem oare într'adevăr atât de certăreți? Atunci, mai de vreme sau mai târziu, va veni din nou un moment când cineva ne va organiza, fără să ne întrebe. Va fi o mână mai aspră, decât a fost vreodată aceea a Habsburgilor. Sau va continua actualul haos și ne vom prăpădi, mai cu seamă în direcție economică.

„Față de aceste stări, noi austriacii vrem să ne adresăm principiului de bună vecinătate și să-l aplicăm. Vrem să ne înțelegem în direcție economică și — am dovedit lucrul acesta în repetate rânduri în ultimii ani — vrem să menținem și să întărim legătura culturală tradițională a popoarelor dunărene.

„În cazul când vom reuși să realizăm raporturi de bună vecinătate cu celelalte popoare dunărene, atunci putem spera că în urma acestui fapt se vor îmbunătăți

și raporturile dintre celelalte națiuni, după principiul: amicii amicilor mei sunt și amicii mei. Raporturi de bună vecinătate în întregul Basin al Dunării! Mai lipsește mult, dar cât de necesar ar fi! Noi, cele șase State dunărene, nu suntem oare predestinate să ne înțelegem între noi?

„In ce privește dimensiunile noastre, ne asemănăm, mai mult sau mai puțin. Suntem State mijlocii. Orice imperialism ne-ar șade rău. Dacă ne certăm, ce va rezulta?”

„Este adevărat, că trebuie învins un mare obstacol: In Basinul Dunării se află față în față națiunile dominante de ieri și națiunile învingătoare de astăzi. Corespund aceste desemnări faptelor, sau sunt o închipuire? Ori-cum ar fi, cele șase națiuni n'au nimic de câștigat pe urma aceasta. Nu ne va rămâne altceva de făcut, decât să compensăm aceste prejudecii. Nici stăpâni, nici învingători, ei egali.

„In toate cele șase State dunărene vom găsi oameni care împărtășesc punctul nostru de vedere. Și anume oameni care îl exprimă și oameni care mai sunt rezervați. Vechile prejudecăți sunt încă puternice. Dar noi Austriaci n'avem aceste prejudecăți și deci putem vorbi sincer cu oricine. Tot atât de sincer va vorbi și d. Schuschnigg la Praga. Nu vom ascunde faptul că suntem Austriaci. Destul timp am învăluit lucrul acesta. Au trecut timpurile. Dacă brutalitatea este o virtute, atunci noi nu posedăm această virtute. Sperăm că faptul că suntem Austriaci va găsi o primire bună la actualul președinte al Republicii Cehoslovace, la șeful guvernului, cât și la poporul cehoslovac.”

In aceeași zi, REICHSPOST, sub titlul „Republica Cehoslovacă și Austria”, publică un articol de d. Camil Krofte, locțiitorul ministrului de externe al Republicii Cehoslovace.

Autorul scrie, între altele:

„In toate grijile pe care le aveau Austria și Cehoslovacia, totuși au arătat înțelegere, una pentru alta, înțelegere care în curând s'a transformat în raporturi amicale. Fie că în Austria guvernau Renner, Seipel, Schöber, Dollfuss, totdeauna ei au găsit în Cehoslovacia un partener, care sta cu plăcere de partea Austriei.

„Evoluția situației politice și economice din ultimii ani în Europa Centrală, a arătat ambelor State, cât de important este pentru ele să pună tot mai mult pe primul plan punctele lor de contact. Există destule puncte de contact. Tocmai în direcție economică, ultima evoluție a Europei Centrale a arătat clar, cât de important este pentru Statele central-europene și cu aceasta pentru întreaga Europă, dacă profită de toate ocaziile pentru a se completa reciproc.

„Dacă pe tărîm economic, pe care cele două State se pot completa și trebuie să se completeze, s'a produs în mod trecător o oarecare înstrăinare, astăzi este misiunea noastră să-i punem capăt și să începem o perioadă nouă, purtată de voința cooperării central-europene. Există unele începuturi, care vor trebui să fie intensificate în interes reciproc.

„Este foarte îmbucurător, că și de partea austriacă se recunoaște această necesitate de muncă comună în Centrul Europei și că factorii competenți manifestă voința să treacă în practică această recunoaștere.

„Dacă d. Schuschnigg, în care cunoaștem și apreciem un reprezentant al ideii colaborării în Europa Centrală,

mai cu seamă pe tărîm economic, vine acum la Praga, atunci suntem convingși că acest pas prezintă de ambele părți un fapt important și că convorbirea, pe care o așteptăm bucuroși, va pregăti începutul unei realizări în practică mai accelerată și mai intensivă a acestor idei.

„In ce privește Cehoslovacia, țin să accentuez că vom face totul pentru a sprijini acțiunea de mediere a d-lui Schuschnigg, din cauză că suntem ferm convingși că ambele State vor trage foloase din ea.

„Drumul pe care-l urmărim nu duce numai la o consolidare a raporturilor reciproce, ci și la consolidarea unei orânduiri în bazinul Dunării și cu aceasta la o nouă orânduire a Europei în general”.

Presă cehoslovacă.

CESKÉ SLOVO din 10 Ianuarie, ocupându-se de călătoria d-lui Schuschnigg la Praga, scrie următoarele:

„De câteva zile circula prin Viena știrea despre călătoria Cancelarului Schuschnigg la Praga, în scopul „de a încheia împreună cu Cehoslovacia un pact împotriva d-lui Hitler”. Naivitatea acestei știri este clară oricui, și cu toate acestea știrea aceasta este comentată cu un viu interes”.

Ziarul examinează raporturile Austriei cu Italia și afirmă că nu poate fi vorba ca Austria să rupă orice legături cu Italia. Apoi continuă:

„Lucrul nu este posibil nici din punct de vedere politic și nici, în special, din punct de vedere economic. Insa este cert că axa politicii austriace și-a schimbat direcția, adoptând o politică de colaborare cu Statele Europei Centrale. Trebuia să se producă atâtea evenimente ca să se ajungă la o politică rațională, căci de fapt pactul austro-italian nu s'a bucurat niciodată de popularitate în Austria. Trebuia să vie d. Hitler la conducerea Germaniei, să se înceapă luptele în Abisinia, pentru ca Austria să-și dea seama că apărându-și independența trebuie să caute sprijinul acelor State care și ele sunt ținute să vegheze la integritatea lor și să simtă nevoia de a colabora cu toate Statele vecine, adică și cu acelea care aparțin Micii Înțelegeri.

„Acestui scop se datorește și călătoria d-lui Schuschnigg și nicidecum acelor scopuri ce i se atribuie de anumite sfere politice din Austria, căci în situația actuală nu poate fi vorba de schimbarea actualului regim din Austria.

„De sigur că această vizită va lămurii multe lucruri și va pune capăt svonurilor neîntemeiate”.

In numărul din 12 Ianuarie, PRAGER PRESSE scrie:

„Presă germană se străduiește să neliniștească opinia publică, prezentând călătoria d-lui Schuschnigg la Praga drept punctul de plecare al unei noi evoluții a politicii externe austriace.

„Nu trebuie să fim surprinși de acest fapt, din cauză că este jocul normal al Germaniei să bănuiască orice apropiere a două State, care vor să opună rezistență preponderenței germane în Europa centrală.

„D. Schuschnigg n'are nevoie să facă un demers pentru a provoca interesul Micii Înțelegeri față de independența Austriei, din cauză că acest interes există de mult. Acest interes se poate înțelege, știindu-se că existența unei Austrii independente este de cea mai mare importanță pentru Mica Înțelegeri”.

In numărul din 12 Ianuarie BOHEMIA, serie:

„Cuprinzând așteptările în legătură cu vizita d-lui Schuschnigg la Praga, într-o singură frază, se poate spune că vizita, păstrându-i-se pe deplin caracterul ei particular, nu urmărește să fie altceva, decât o etapă în noua consolidare necesară a Europei Centrale“.

In numărul din 14 Ianuarie VECER, organ care are strânse legături cu partidul agrar, din care face parte și Hodza, președintele consiliului de miniștri, scrie că întrevederile pe care cancelarul austriac le va avea la Praga vor fi de cea mai mare importanță.

„Cancelarul Schuschnigg, continuă VECER, va fi primit nu numai de d. Beneš, președintele republicii, de d. Hodza, președintele consiliului de miniștri, ci și de cardinalul Kasper, ceea ce constituie o excepție dela regulile obișnuite. Austria dorește să-și păstreze independența și catuă un sprijin la Praga, care va trebui să fie o punte de legătură între Austria și Societatea Națiunilor, instituția dela Geneva fiind nemulțumită și acum din cauza atitudinii negative a Austriei în chestiunea sancțiunilor contra Italiei. De aceea a fost cu atât mai necesară o apropiere a Austriei de Cehoslovacia. Nu este nicio îndoială că d. Schuschnigg va atinge, în conversațiile sale dela Praga, și chestiunea habsburgică“.

Ziarele cehoslovace din 15 Ianuarie resping știrile fanteziste ale unor ziare străine, în ce privește vizita cancelarului Schuschnigg.

VENKOV amintește declarațiile d-lui Hodza, președintele Consiliului de miniștri, din 5 Decembrie trecut, asupra forței atractive a ideii Europei Centrale, precum și dispoziția favorabilă a Cehoslovaciei de a ajunge la o înțelegere asupra principiilor care trebuie să stea la baza punerii în practică a unei politici a Europei Centrale cu două cîm Statele semnatare ale pactului dela Roma.

PRAGER TAGBLATT atrage atenția în privința prevederilor prea vaste asupra rezultatelor pe care călătoria cancelarului Schuschnigg la Praga le va da. „Va însemna deja mult — adaugă ziarul — dacă se va ajunge la încheierea unei bune înțelegeri comerciale și la restabilirea acelei înțelegeri care corespunde raporturilor naturale dintre Praga și Viena“.

CESKE SLOVO așteaptă întărirea și înmulțirea relațiilor comerciale cu Austria, de pe urma vizitei d-lui Schuschnigg.

Ziarul crede că vizita sa va avea o anumită importanță, chiar dacă nu se va putea conta pe unele evenimente senzaționale cu caracter politic.

NARODNI POLITIKA arată că d. Schuschnigg, în calitatea sa de om de Stat, vrea să stabilească colaborarea economică între cele două țări.

Ziarul crede că ideea colaborării Statelor din Europa Centrală, în asociațiune cu Mica Înțelegere, și în acord cu vederile marilor puteri, își va afirma vitalitatea sa.

NARODNI LISTY scrie că d. Schuschnigg este partizanul cel mai ferm al independenței Austriei, cărei independențe și Cehoslovacia de altfel îi păstrează același interes.

Presa polonă.

In numărul din 11 Ianuarie, sub titlul: „Cancelarul Austriei pleacă la Praga“, KURJER WARSZAWSKI, publică un articol în care relevă că cu toate că cercurile oficiale austriace afirmă că vizita d-lui Schuschnigg la Praga are un caracter pur particular, această vizită înseamnă o nouă orientare politică a Austriei. Ziarul polon, adaugă:

„Dănu-și seama de influența păgubitoare a sancțiunilor asupra Italiei și luând în considerare posibilitatea înfrângerii d-lui Mussolini, Austria, caută o apropiere de vecinul său cehoslovac până acum neglijat“.

Ziarul încheie articolul său prin constatarea că vizita proiectată a d-lui Schuschnigg la Praga a trezit neliniște și o vie nemulțumire la Berlin.

„Asupra importanței internaționale a acestei vizite — conchide ziarul — nu poate exista nicio îndoială“.

Presa maghiară.

In editorialul său din 15 Ianuarie, PESTERLLOYD se ocupă de diferitele știri apărute în unele ziare din străinătate, în privința călătoriei cancelarului Schuschnigg la Praga.

Ziarul afirmă că toate comentariile incompetente sunt desmintite de însuși declarațiunile cancelarului Schuschnigg făcute ziarului TIMES, declarații după care politica externă a Austriei nu a suferit nicio schimbare și continuă să se sprijine pe colaborarea cu Italia, Ungaria și Societatea Națiunilor. PESTER LLOYD adaugă:

Contrar afirmațiunilor făcute de ziarul LE TEMPS, după care între guvernele austriace și ungar nu există la drep, vorbind nicio solidaritate politică, opinia publică ungară este convinsă printr-o experiență de lungă prietenie că Austria va continua și în viitor să colaboreze cu Ungaria, în spiritul unei depline încrederi.

„Este adevărat că între cele două State nu există nicio convenție militară căci asemenea convențiuni, în care alte State văd o bază mai importantă de colaborare pacifică, nu intră în concepțiunile politice ungare.

„Ungaria nu caută să realizeze scopurile sale politice prin forță, ci prin mijloace pacifice, având încredere în triumful bunului simț și al înțelegerii în viața internațională.

„Cu toate dificultățile, Ungaria este, în anumite condițiuni, totdeauna dispusă să îmbunătățească relațiunile sale cu vecinii. Totuși, trebuie constatat cu regret că metodele utilizate de unele organe de presă străine, cu prilejul călătoriei cancelarului Schuschnigg la Praga, nu îndreptățesc de loc optimismul în privința apropierii economice între Statele dunărene.

„La Budapesta există impresia că propaganda intensivă în vederea apropierii economice nu servește în unele cercuri decât pentru a ascunde adevăratele tendințe, care vizează să complice și mai mult situația europeană, deja destul de încurcată, și să sporească starea de îngrijorare actuală“.

Ziarul crede totuși că vizita d-lui Schuschnigg la Praga va servi totuși la dezvoltarea economică pașnică a Europei Centrale, cu tot sgomotul ce se face în jurul ei, pentru a se produce senzație.

PROBLEME EUROPENE

TURCIA ȘI TENSIUNEA DIN MEDITERANA

ČESKÉ SLOVO din 11 Ianuarie publică, sub titlul „Dardanelele în politica internațională“, un lung articol, în care se ocupă de situația Turciei și de concentrarea atenției mondiale asupra Mediteranei, precum și de activitatea recentă a Turciei. Grija principală a ministrului de externe turc este să fortifice frontul pacific dela Praga la Ankara.

„Tratatul dela Sèvres, continuă ziarul, prevede o deplină demilitarizare a Dardanelor, a Bosforului și a ambelor țărături ale Mării Negre. După tratatul dela Lausanne, situația Turciei s'a îmbunătățit puțin, dându-i-se acestei țări puțința de a-și apăra țărmul sudic al Mării Negre.

„Când s'a încheiat tratatul dela Lausanne nu se prevedea niciun pericol, și lumea credea în pace. Astăzi, însă, situația este cu totul alta. Din Mediterană a început să sufle vântul prevestitor de furtună. Multe s'au schimbat, iar Turcia are nevoie să se apere.

„Actuala situație internațională, creiată în Mediterană, precum și evenimentele din Extremul Orient, au schimbat din nou concepțiile Rusiei și Angliei. Până acuma Marea Britanie a sprijinit Japonia împotriva Rusiei, astăzi din cauza conflictului italo-abisinian și a situației din Extremul Orient, Anglia și-a schimbat atitudinea față de Rusia, prin urmare și față de Turcia.

„Prin aceasta s'a eliminat problema ruso-britanică, în ce privește Dardanelele. Tensiunea din Mediterană, conchide ziarul, apropie Anglia de Uniunea Sovietelor“.

RELAȚIILE GRECO-BULGARE

LE MESSENGER d'ATHENES din 9 Ianuarie analizează declarațiunile d-lui Kiosseivanoff, președintele Consiliului bulgar, relativ la relațiunile greco-bulgare, ziarul scrie între altele:

„Președintele consiliului de miniștri al Bulgariei este un diplomat de carieră, care a trecut prin toate posturile înalte balcanice. În declarațiile sale, d. Kiosseivanoff a afirmat că n'a întâlnit nicăeri în Grecia animozitate față de Bulgaria. Dela terminarea războiului Grecia s'a străduit să stabilească cu Bulgaria relațiuni normale mai întâi, și amicale mai târziu, în frontierele hotărâte fiecăreia.

„Grecia a cerut totdeauna celorlalți mai puțin decât a

dat ea însăși. D. Kiosseivanoff știe aceasta. Atunci când vorbește de arbitraj, el nu poate uita că Grecia a propus adeseori arbitrajul pentru chestiuni care rămân în suspensie; ea l-a acceptat atunci când d. Henderson s'a oferit ca mediator; a făcut chiar și importante concesii — pe vremea când d. Michalakopulos era ministru de externe — pentru a facilita sarcina d-lui Henderson.

„Nu vrem să redeschidem paginile trecutului. Dacă revenim asupra acestor fapte, o facem cu un singur scop: de a reaminti că Grecia a dat toate dovezile că dorește să înlătore orice motive de fricțiune cu vecina sa. Ea a făcut de multe ori avansuri. Simpatia sa pentru orice soluție echitabilă care i-ar îngădui să-și completeze cercul prietenilor balcanice printr'o înțelegere completă și definitivă cu Bulgaria este câștigată dinainte“.

COOPERAREA MONETARĂ ÎN BASINUL DUNĂRII

În numărul din 11 Ianuarie, PESTER LLOYD se ocupă de ședința prezidată de d. Gratz, în care s'a discutat cooperarea valutară a țărilor dunărene. Ziarul scrie:

D. Gratz, deschizând ședința, a arătat că încercările făcute de diverse conferințe internaționale pentru reglementarea haosului economic au rămas fără rezultat. Acum s'au înmulțit partizanii, care vor să pună pe primul plan problema valutară. Crede că se vor putea realiza rezultate.

„D. Elemer Hants a recomandat drept primul pas pentru apropierea valutară, fixarea unitară a valorii interne a unității monetare. Crede că se va reuși a se ajunge la o unitate valutară.

„Profesorul universitar Balás a declarat că refacerea comerțului în Europa Centrală se poate produce numai printr'o însănătoșire a sistemului valutar. În urma unui bun sistem valutar ar dispărea actualele convențiuni de clearing și compensație.

„D. Iuliu Domány consideră drept unică ieșire un acord principial asupra politicii valutare, pe care va trebui s'o urmărească țările dunărene. Dacă se va reuși să se realizeze un astfel de acord, obstacolele nefiind de așa fel încât să nu poată fi învinse, se va deschide o nouă eră în evoluția economică a țărilor dunărene.

„D. Görög a accentuat, că condiția pentru o unire valutară a Statelor dunărene, este desființarea limitării valutare și reglementarea datoriilor externe“.